

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Гусейнова Т.Е.

студентка,

Науковий керівник: Суятинова К.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Криворізький державний педагогічний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ

Велике значення в формуванні рівня творчої самостійності дошкільників має професійна майстерність вихователя, його керівництво активною пізнавальною та творчою діяльністю дитини, правильна і раціональна організація видів самостійної роботи, пов'язаної з подоланням дітьми певних труднощів і підведення підсумків виконання, об'єктивна оцінка роботи.

Відмінність інтерактивних вправ і завдань від традиційних полягає в тому, що виконуючи їх, дошкільники не стільки закріплюють раніше вивчений матеріал, скільки вивчають новий. Тому, організовуючи освітній процес, який спирається на використанні інтерактивних методів навчання, треба враховувати включеність до процесу пізнання всіх дітей. Спільна діяльність означає, що кожен вносить свій особистий індивідуальний внесок. У процесі роботи йде обмін знаннями, ідеями, засобами діяльності.

Мета статті: теоретично обґрунтувати розвиток творчої самостійності дітей раннього віку засобами інтерактивних технологій.

Аналіз дошкільної практики показав, що актуальною на сьогодні залишається проблема зниження пізнавального інтересу та творчої самостійності дошкільників. У зв'язку з цим робота педагога спрямована на такі форми і методи навчання, які орієнтовані на краще засвоєння дітьми навчального матеріалу, підвищення якості вмінь і навичок, реалізацію на практиці принципів педагогіки співробітництва, на формування творчої особистості, яка здатна

самостійно осмислювати і аналізувати процеси та явища всесвіту шляхом активізації пам'яті, уяви, на розвиток швидкості та гнучкості мислення, оригінальності, допитливості, сміливості як основних ознак творчих здібностей дітей [1, с. 26].

Творча самостійність за О. Асмоловим – це здатність людини «діяти в невизначених ситуаціях». Дослідник К. Платонов це поняття визначає як «здатність виконувати визначену діяльність або діяти в нових умовах». На думку Л. Ітельсона, творча самостійність – це «здатність використовувати дані, знання чи поняття, оперувати ними для виявлення суттєвих властивостей речей і успішного розв'язання теоретичних і практичних задач» [3, с. 23].

Упровадження нових підходів до освітнього процесу, що орієнтований на розвиток інтелектуально творчого потенціалу дошкільників з метою підвищення його ефективності, відбувається завдяки застосуванню сучасних інтерактивних технологій. Ю. Фокін, вивчаючи використання інтерактивних методів навчання, визначає їм таке трактування: «Інтерактивні методи навчання орієнтовані на більш широку взаємодію дітей не тільки з вчителем, але й один з одним і на домінування активності у процесі навчання» [2, с. 114].

У результаті аналізу наукової літератури, дійшли висновку, що інтерактивне навчання має на меті:

- 1) створення умов для залучення всіх дітей до процесу пізнання;
- 2) формування у дошкільників як предметних, так і загально-навчальних компетентностей;
- 3) створення атмосфери співпраці, взаємодії;
- 4) розвиток комунікативних якостей і здібностей;
- 5) створення комфортних умов навчання, які б викликали у кожної дитини відчуття своєї успішності, інтелектуальної спроможності, захищеності, неповторності, значущості [2, с. 115].

Виокремлюють наступні принципи інтерактивного навчання:

- 1) принцип відкритого зворотного зв'язку. Забезпечення можливості висловлення учасниками групи думок, ідей чи заперечень щодо поставлених завдань. Саме завдяки активному використанню зворотного зв'язку учасники групи дізнаються, як інші люди сприймають їхню манеру спілкування, стиль мислення, особливості поведінки [1, с. 25];

2) принцип експериментування. Забезпечення активного пошуку дошкільниками нових ідей і шляхів вирішення поставлених завдань. Цей принцип дуже важливий і як зразок стратегії поведінки в реальному житті, і як поштовх до розвитку творчості й ініціативи особистості;

3) принцип рівності позицій. Він означає, що вчитель не прагне нав'язати дітям своєї думки, а діє разом та нарівні з ними. Своєю чергою, кожен дошкільник має змогу побувати у ролі організатора, лідера.

Виділяємо наступні інтерактивні технології, завдяки яким відбувається розвиток творчої самостійності учнів. «Робота в парах» – технологія, яку можна використовувати для досягнення будь-якої дидактичної мети: засвоєння, закріплення, перевірки знань тощо. За умов парної роботи всі діти отримують можливість говорити, висловлюватись. Вона сприяє розвитку навичок спілкування, вміння висловлюватися, критично та творчо мислити, вміння переконувати й вести дискусію [4, с. 34].

«Роботу у мікрогрупах та групах» – відносять до більш дійових інтерактивних форм навчання. Впроваджувати групову роботу слід поступово. Спочатку педагоги привчають дітей співпрацювати у фронтальній навчальній діяльності. Коли дошкільники засвоїли прийоми та правила колективної співпраці, тоді вони готові працювати у складі малої групи [4, с. 34]. Однією із самих простих та цікавих для дітей є технологія «Мікрофон», під час якої діти вчаться висловлювати свої думки, ділитися враженнями та уважно вислуховувати інших.

«Мозковий штурм» – ефективний метод колективного обговорення проблеми чи завдання, пошук рішень, який спонукає учасників виявляти свою уяву та творчість. Він передбачає вільне висловлення думок усіх учасників і допомагає знаходити багато ідей та рішень. Необмежене поле діяльності для використання технологій «Рольова гра», «Програвання сценки», «Драматизація». У ході гри діти «розігрують у ролях» визначену проблему або ситуацію.

Серед інтерактивних технологій навчання своє місце знайшов метод «асоціативного куща». Головна ідея його – на початку заняття педагог визначає одним словом тему, над якою буде проводитися робота. Дошкільники згадують все, що виникає у пам'яті стосовно цієї теми (слова). Спочатку висловлюються і фіксуються найстійкіші асоціації,

потім другорядні. «Куш» асоціацій поступово «розростається». Цей метод можна використовувати на будь-якому етапі заняття [4, с. 34].

Отже, науковцями і практиками визнано, що отримання знань, формування вмінь і навичок, розвиток творчої самостійності, особистісних якостей, набуття певних компетентностей особистості дошкільника є найефективнішими, якщо в навчальному процесі використовують інтерактивні технології, зокрема: робота в парах, мікрофон, рольова гра, робота у мікрогрупах, асоціативний куш тощо.

Отже, теоретичний аналіз наукових досліджень дозволяє стверджувати, що метою процесу розвитку творчої самостійності особистості є самореалізація особистості, виявлення унікальності в довільній сфері людського життя. Значимість у розв'язанні завдань творчого розвитку особистості передбачає комплексний підхід до вирішення проблеми реалізації навчальних, розвивальних та виховних цілей. Знання, вміння і навички, що дошкільники одержують на заняттях, мають методологічне значення. Вони мають можливість пізнавати об'єкти реального світу, власноручно їх створювати і перетворювати на основі певних технологічних прийомів.

Сучасний педагог в освітньому процесі повинен намагатися вдосконалювати свою роботу, використовувати нові технології, форми, засоби, прийоми. Отже, використання інтерактивних технологій надає можливість для розвитку творчої самостійності дошкільників, організації ділової співпраці з метою вирішення поставленої навчальної проблеми. Вільне спілкування на уроці, висловлювання власної думки, повага до думки, повага до думки оточуючих – необхідні умови, що забезпечують ефективність нових технологій.

Список використаних джерел:

1. Гаркава Н. Інтерактивне навчання. Практичні поради. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. Київ : Райдуга, 2012. С. 25–26.
2. Гін А.О. Прийоми педагогічної техніки. Харків: Веста : Видавництво «Ранок», 2007. С. 54–58.
3. Запісочна Л. Засоби розвитку творчості дитини. *Біологія. Шкільний світ*. Київ: Педагогічна думка, 2012. С. 23–25.
4. Косяк Н. Інтерактивне навчання як інноваційне педагогічне явище. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2013. С. 34–40.